

Foto: Depositphotos

Če mislimo resno, bo treba to pokazati

Da bi dosegli cilje brezogljčne družbe, bo treba sprejeti ukrepe, ki so dokazano učinkoviti in izkoristiti možnosti, ki jih imamo.

Barbara Perko

»Pomanjkanje električne energije je v širši regiji že tolikšno, kot bi znašala celotna proizvodnja drugega bloka jedrske elektrarne (JEK 2),« opozarjajo v skupini GEN.

Pred Slovenijo in Evropo je veliko dela, da bi uresničili cilje o brezogljčni družbi. »Če kot družba z razogljčenjem mislimo resno, bo treba to tudi odločno pokazati in sprejeti ukrepe, ki so dokazano učinkoviti pri doseganju zastavljenih ciljev. Za zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv bomo z elektrifikacijo gospodarstva, prometa, ogrevanja/hlajenja idr. potrebovali vse razpoložljive nizkoogljčne vire električne energije,« jasno povedo v skupini GEN. Med trajnostne vire sodi tudi jedrska energija, ki je, kot pravijo, »temelj zanesljive in konkurenčne oskrbe z električno energijo, ki hkrati predstavlja najučinkovitejši in najhitrejši pristop k dejanskemu prehodu v nizkoogljčno družbo. Je najzmogljivejši, najzanesljivejši vir in vir energije z najmanjšim okoljskim odtisom«.

Slovenija je tudi na področju električne energije vse bolj odvisna od uvoza. »Pomanjkanje električne energije je v širši regiji že tolikšno, kot bi znašala celotna proizvodnja drugega bloka jedrske elektrarne (JEK 2). Zaradi številnih prednosti pri uresničevanju ciljev zanesljivosti in konkurenčnosti oskrbe ter

podnebnih ciljev JEK 2 potrebujemo že danes. Drugi blok bi v elektroenergetski sistem Slovenije prispeval med 4,5 in 7 TWh nizkoogljčne električne energije,« poudarjajo in dodajajo, da bi se pozitivni učinki poznali tudi na življenjskem standardu, družbenem in gospodarskem razvoju. »V skupini GEN smo na projekt JEK 2 pripravljeni, potrebujemo pa politično voljo in večjo družbeno sprejemljivost,« dodajajo.

Ogromen potencial sončne energije

»Cene nafte na svetovnih trgih so v zadnjih letih zelo nestabilne in stalno naraščajo, ljudje pa se pogosto niti ne zavedamo, kako zelo smo odvisni od energije – tako v gospodinjstvu kot tudi v industriji ter prometu. Ker so mnogi energetske viri omejeni, njihova izraba pa je pogosto vir onesnaževanja okolja, bomo prej ali slej enostavno morali 'preklopiti' na obnovljive vire energije,« sta prepričana dr. Dejan Paravan, direktor strateškega inoviranja v GEN-i, in Robert Jelenc, svetovalec uprave v GEN-i.

Ogromen potencial ima sončna energija. »Domačo sončno elektrarno lahko izkoristite za samooskrbo in energetska neodvisnost svojega doma. S tem si zagotovite stroškovno in okolju prijazno oskrbo z električno energijo,« poudarjajo v GEN-i. V Sloveniji imamo po njihovih besedah povsod zadostno osončenje z minimalnimi razlikami med pokrajinami, kar pomeni, da lahko praktično povsod postavimo sončno elektrarno.

Z vidika samooskrbnosti je najbolj optimalna izbira domača mikro sončna elektrarna, s pomočjo katere si lahko elektriko za gospodinjstvo (ob izgradnji polnilnice pa tudi za morebiten električni avtomobil) uporabniki zagotovijo praktično zastonj. GEN-i ponuja izgradnjo sončne elektrarne 'na ključ' GEN-I-Sonce. Celoten postopek traja približno 8 do 10 tednov, montaža pa je po navadi zaključena v enem dnevu. Kdor pridobi nepovratno subvencijo Eko sklada, se mu investicija načeloma povrne v 10 letih. Letos jih v GEN-i načrtujejo 600, prihodnje leto 800 in čez dve leti 1.000 elektrarn v enem letu.

Pri razvijanju novih storitev je njihov cilj znižanje ogljičnega odtisa. Razvijajo storitve samooskrbe, storitve e-mobilnosti, storitve elektrifikacije ogrevanja, storitve na področju prilagodljivega odjema ter na področju rabe hranilnikov energije. Vse naštetu pa povezujejo s sistemi za nadzor in upravljanje z

energijo. Poudarjajo, da je digitalizacija eden ključnih dejavnikov za prehod v brezogljčno družbo.

Neizkoriščeni potenciali tudi na področju vodne in vetrne energije

Skoraj tretjina celotne proizvedene električne energije v Sloveniji je proizvedene iz obnovljivih virov energije (OVE). Veliko neizkoriščenega potenciala, poleg tega, ki ga ponuja sončna energija, še vedno ostaja tudi na področju vodne in vetrne energije.

Domača sončna elektrarna omogoča stroškovno in okolju prijazno oskrbo z električno energijo.

Foto: Arhiv HSE

LITOSTROJPOWER

Archive: HESS, d.o.o.

HYDRO POWER EQUIPMENT CUSTOM - MADE SOLUTIONS

Water-to-wire solutions | Turbines | Pumps | Valves and Gates | Auxiliary Systems

High quality manufacturer of hydro power plant equipment and related services, with own R&D department and research center.

www.litostrojpower.com

Foto: Arhiv HSE

Slovenija mora čim prej sprejeti Energetski koncept Slovenije in celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt.

V skupini HSE opozarjajo, da je za uspešen prehod v nizkoogljično družbo potrebno čimprej sprejeti Energetskega koncepta Slovenije in celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta. »Dokument mora med drugim vsebovati realne dosegljive cilje na področju povečanja proizvodnje iz OVE. Treba je izkoristiti neizkoriščen hidro potencial ter vetrno in sončno energijo. Povečevanje deleža OVE je treba izvesti na način, da se še naprej zagotavlja varna, zanesljiva in konkurenčna oskrba z električno energijo,« poudarjajo v HSE. Kot enega ključnih ukrepov vidijo elektrifikacijo cestnega in pomorskega prometa oz. uporabo alternativnih virov energije, kot so vodik, bio goriva, v manjši meri tudi plin.

Zemeljski plin omogoča fleksibilnost

»Ocenjujemo, da bo zemeljski plin tudi v prihodnje ostal ključni gradnik energetske mešanice, saj zaradi svojih fizikalnih in tržnih lastnosti ter razvejane plinske infrastrukture in možnosti transporta v utekočinjeni (LNG) različici omogoča precejšno fleksibilnost pri zagotavljanju energetske oskrbe,« napovedujejo v družbi Geoplina. Pričakujejo, da bo zemeljski plin v kombinaciji z novimi tehnologijami (predvsem baterijami), obnovljivimi viri električne energije in jedrsko energijo najverjetneje najmanj zadržal svojo vlogo pri ogrevanju gospodinjstev in med drugim tudi vlogo nadomestnega goriva za proizvodnjo električne energije. Pomembno vlogo ima tudi v transportu, predvsem ima velik potencial za uporabo v ladijskem transportu.

»Ogljični odtis plinovodnih omrežij se bo še znižal, povečal pa se bo tudi delež obnovljivih virov energije v energetske oskrbi,« pravijo v GIZ DPE.

Plinovodna omrežja kot hranilniki obnovljive energije

Plinovodna omrežja imajo danes najnižji ogljični odtis med vsemi daljinskimi sistemi, poudarjajo v Gospodarskem interesnem združenju za distribucijo zemeljskega plina (GIZ DZP). »Spodbuden podatek je, da se plinovodno omrežje v Sloveniji nahaja prav tam, kjer je zrak onesnažen,« dodajajo. »V prihodnosti se bodo v plinovodno omrežje dodajali obnovljivi plini, ki bodo postopoma nadomeščali zemeljski plin. Obnovljivi plini se bodo injicirali tako v prenosno plinovodno omrežje kot v distribucijsko plinovodno omrežje. Ogljični odtis plinovodnih omrežij se bo tako še znižal, povečal pa se bo tudi delež obnovljivih virov energije v energetske oskrbi. Plinovodna omrežja bodo postala tudi hranilniki obnovljive energije,« o tem, kaj nas čaka v prihodnje, pravijo v GIZ DZP.

V tujini se v plinovodno omrežje že dodajajo obnovljivi metan, v naslednjih nekaj letih ga bodo tudi pri nas. Biometan mora biti pripravljen tako, da je popolnoma zamenljiv z zemeljskim plinom, uporabniki pa sprememb ne občutijo.

Pomembno vlogo v prihodnosti bodo imele tudi kogeneracije sočasne proizvodnje električne in toplotne energije, ki jih odlikuje velika energetska učinkovitost. Značilno je, da se proizvedena električna in toplotna energija porabi na mestu proizvodnje. Pričakujejo, da se bodo kogeneracije širile tudi v storitveni in gospodinjstvi sektor. **gg**

**SLOVENSKI
OPERATER TRGA
Z ELEKTRIKO**

Borzen